

europæiske og — fra de sidste århundreder — vor nordiske kulturarv.

Teaterkunsten udgør en uundværlig bestanddel af vort kulturliv. Men når dette indrømmes, må den støtte, der ydes til denne vigtige kulturfaktor også være af en sådan art og styrke, at den ikke blot lige kan holde teaterkunsten i live, men kan befordre en stadig videreudvikling af denne kunst.

Herpå sigter det foreliggende forslag.

De understøttelsesbeløb, der er ydet dansk teater — bortset fra Det kongelige Teater, — har op til finansåret 1959-60 i det store og hele været ydet af filmsfondens midler.

Samtidig med at teatrenes behov for støtte steg, gik imidlertid filmsfondens midler ned. Efter at teaterkommissionen havde afgivet en betænkning om landsdelsscenernes forhold, blev der på finansloven for finansåret 1959-60, jfr. Folketings-tidende 1958-59 Tillæg A. spalte 1551-54 optaget en bevilling under finanslovskonto § 18. IV på 900 000 kr. til landsdelsscenerne i Ålborg, Århus og Odense, hvorefter filmsfonden siden da er lettet for tilskudsbyrden til disse scener.

Selv med denne lettelse viser filmsfondens midler sig ganske utilstrækkelige til under de nuværende indtægtsforhold for fonden at tilgodese både teaterstøtte og støtte til filmformål m. v., hvorfor man har fundet det rigtigt nu at søge alle bevillinger til fremme af teaterlivet optaget på finansloven. Om de ændringer, der herefter vil være at foretage i lov nr. 117 af 13. april 1938 om biografteatervæsenets ordning, henvises til det samtidigt forelagte forslag om ændringer i samme lov.

Bestemmelserne i kommissionsudkastets §§ 9 og 10 (kapitel 2) om forholdet mellem bevillingshaveren og det ved teatret ansatte skuespillerpersonale er udeladt i nærværende forslag.

Bestemmelsen i nævnte § 9 fraviger kun dansk rets almindelige regler, for så vidt den erklærer aftaler mellem bevillingshaver og skuespillere uforbindende i videre omfang end aftalelovens § 31. Aftalelovens § 31 bestemmer, at når nogen har udnyttet en andens nød, letsind, enfoldighed, uerfarenhed eller et mellem dem bestående afhængighedsforhold til at opnå eller betinge fordele, som står i åbenbart misforhold til, hvad derfor ydes, eller som der ikke skal ydes vederlag for, er den, der således er udnyttet, ikke bundet ved den af ham afgivne viljeserklæring. Kommissionsudkastets § 9 erklærer aftaler, der er åbenbart ubillige for nogen af aftalens parter, uforbindende. Der er næppe grund til at indføre en sådan videregående regel for så vidt angår forholdet mellem bevillingshaver og skuespillere.

Bestemmelserne i kommissionsudkastets § 10 om kontraktsformularer m. v. synes mest naturligt at kunne gennemføres ved aftale mellem vedkommende organisationer.

Nærværende lovforslags kapitel- og paragrafinddeling afviger ret væsentligt fra kommissionsudkastet.

Efter det indledende kapitel om teaterbevillinger har man i lovforslaget foretrukket at placere „Landsdelsscener, Kommunale teatre“ som kapitel 2, „Det rejsende teater“ som kapitel 3, og „Støtte til anden teatervirksomhed“ som kapitel 4. Derefter følger et nyt kapitel 5 om „Teaterbygninger“, som supplerer, ændrer og udvider kommissionsudkastets bestemmelser om dette emne, et nyt kapitel 6 om „Opera- og balletvirksomhed“, der udvider kommissionsudkastets bestemmelser herom og et nyt kapitel 7 om „Teateruddannelse“, der ligeledes udvider kommissionsudkastets forslag. Kapitel 8 omhandler „Skolsscener“, et nyt kapitel 9 samler kommissionsudkastets bestemmelser om „Særlige støtteforanstaltninger“, kapitel 10 omhandler Teaterråd m. v., og kapitel 11 „Slutningsbestemmelser“

Til kapitel 1.

Teaterbevillinger.

Angående det principielle spørgsmål om hvorvidt et bevillingssystem på teaterområdet bør foretrækkes fremfor en ordning med fri næring, henvises til redegørelsen herfor i kommissionsudkastets bemærkninger, side 165, der bygger på undersøgelserne herom i de tidligere udvalgsbetænkninger. Ligesom kommissionsudkastet går nærværende lovforslag ind for en bevarelse af bevillingssystemet. Medvirkende til denne stillingtagen til spørgsmålet har det også været, at antallet af københavnske privatteatre er gået så langt ned (til fem foruden en ganske lille forsøgsscene), at bevillingssystemet kan hjælpe til at opretholde et rimeligt forhold mellem underholdningsteatret og det litterære teater.

Der har fundet en omredigering sted af kommissionsudkastets formulering og paragrafinddeling.

Hvad realitetsændringerne angår henvises til bemærkningerne til de enkelte paragraffer.

Det skal dog allerede her bemærkes, at nærværende forslag har udeladt bestemmelsen i § 5 i kommissionsudkastet (side 162) om ministeriel godkendelse eller voldgiftsfastsættelse af faste teatres lejevilkår, idet der ikke synes at være reel basis for denne bestemmelse, al den stund det efter kommissionsudkastet alligevel stod frit for bygningsejeren at udleje bygningen til andet formål end teater-